

T.C.
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU BAŞKANLIĞI
Kişisel Verileri Koruma Kurulu
KARAR

Karar Tarihi : 02/05/2023
Karar No : 2023/711
Toplantı Sıra Sayısı : 2023/18
Konu Özeti : A***** D***** 'nin xxxxxxxxxxxx firması
xxxxxxxx A.Ş. hakkındaki şikayeti

Toplantıya Katılan Üyeler
Başkan : Prof. Dr. Faruk BİLİR
Üyeler : Hasan AYDIN, Tamer AKSOY, Cennet ALAS ŞEKERBAY, Bayram
ARSLAN, Şaban BABA, Murat KARAKAYA, Dr. Ayşenur KURTOĞLU

I. Karara Konu Taraflar

Şikayette bulunan : A***** D*****

Şikayet edilen : xxxxxxxxxxxx firması xxxxx firma ünvanı

II. Tarafların İddia ve Beyanlarının Özeti

- A***** D***** 'nin (Şikayetçi) xxxxxxxxxxxx firması xxxxx firma ünvanı (Şirket) hakkında Kuruma intikal eden 31.10.2019 tarihli şikayet başvurusunda özetle;
 - Kendisine ait aracın HGS etiketinden kullanmadığı bir otoyolun ücretinin tahsil edildiğini,
 - Konuya ilişkin olarak Şirketin çağrı merkezini aradığını ve bunun üzerine geçiş kamera kayıtlarının kontrol edildiğini ve geçen aracın Şikayetçinin aracı olmadığını tespit edildiğini,
 - Bunun üzerine, haksız olarak tahsil edilen geçiş ücretinin HGS etiketine iade edilmesini talep ettiğini,
 - Şirketin ise iade işlemi yapmak için kimlik belgesi fotokopisini ve ruhsat fotokopisini talep ettiğini ve bu evraklar olmadan iade yapılmayacağını bildirdiğini,
 - Şirketin aynı HGS etiketine geçiş ücreti iadesi gerçekleştirirken bu evraklara ihtiyaç duymadığını

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.



Karar Tarihi : 02/05/2023
Karar No : 2023/711

zira Karayolları Genel Müdürlüğünce hiçbir belge istenmeksizin iade işlemi gerçekleştirildiği yönündeki itirazlarının sonuçsuz kaldığını ve Şirketinizin belgeler olmaksızın işlem yapmaktan kaçındığını belirterek, Şirketin bu hatalı uygulamadan vazgeçerek bağlı bulunduğu Karayolları Genel Müdürlüğü ile aynı süreçleri takip etmesini, süreçler sebebiyle elde ettiği belge ve bilgiler için Kurumumuzca Şirkete idari para cezası verilmesini, kendisinden hatalı olarak tahsil edilen geçiş ücretinin ve aynı biçimde hatalı tahsil edilmiş tüm ücretlerin iade edilmesini talep etmiştir.

2. Kurumumuzun 29.05.2020 tarihli ve 24564 sayılı yazısı ve 24.02.2022 tarihli ve 90095 sayılı yazıları ile Şirket'ten konuya ilişkin bilgi ve belge talep edilmiş Şirket'in Kurum kayıtlarına 28.07.2020 tarih ve 29137 sayı ile intikal eden savunmasında özetle,

- HGS ve OGS sistemlerinin manuel olarak takip edilmediği, araç-plaka tanıma sistemlerinin dijital olması sebebiyle sistemsel hatalar sebebiyle ücretin yanlış plakaya yansıtılabildiği,
- Hatalı ücret tahsili durumunda Şirketin Ücret Toplama Müdürlüğüne e-posta ve çağrı merkezi ve benzeri kanallarla erişilebildiği,
- Kullanıcının Şirket tarafından istenen evrakları göndermesi üzerine detaylı inceleme yapıldığı,
- Eksik / fazla/ hatalı ücretlerin iadesi ile Ücret Toplama Müdürlüğü'nün ilgilendiği,
- Kontrolün ve nihai onayın ise Gelir Güvence birimi tarafından yapıldığı,
- Ruhsat fotokopisinin işlem güvenliğinin sağlanması için araç plaka bilgisi ile ruhsattaki plakanın karşılaştırılması amacıyla kullanıldığını ve artık kimlik fotokopisi alımının durdurulduğunu, Kimlik fotokopisinin, iadenin yapılabilmesi ve geçiş bilgileri ile kimlik bilgilerinin eşleştirilmesinin doğrulanmasının yapılabilmesi amacıyla kullanıldığı,
- Tüm iade işlemleri Karayolları Genel Müdürlüğü ile Şirket arasında her ay yapılan mutabakata konu olduğu için Şirket tarafından söz konusu evrakların Karayolları Genel Müdürlüğüne sunulması gerektiği,
- Şu an iade süreçlerinde HGS/OGS numarası, iletişim bilgisi, ruhsat fotokopisi ve plaka bilgisi verilerinin istendiği,
- İstenen verilere ilişkin olarak katmanlı aydınlatma yapıldığı belirtilmiştir.

3. Kurum kayıtlarına 14.03.2022 tarih ve 92398 sayı ile intikal eden savunmasında ise özetle,

- Ad-soyadı, kimlik numarası, doğum tarihi ve ruhsat bilgileri verilerinin ihlali geçiş yapan araç ve hatalı geçiş ücreti yansıtıldığını iddia eden ilgili kişi bilgilerinin karşılaştırılması ve işlem güvenliği sağlanması amacıyla "veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olması" "ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması" hukuki sebeplerine dayanıldığı,

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.



Karar Tarihi : 02/05/2023
Karar No : 2023/711

- Telefon numarası verisinin iade işlemlerinin başarıyla yürütülmesi ve başvuruçunun iade sürecinden haberdar edilmesi amacıyla “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olması” hukuki sebebine dayanıldığı,
- IBAN bilgisi verisinin iade işlemlerinin hukuka uygun şekilde yürütülebilmesi amacıyla “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olması”, “bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması” hukuki sebebine dayanıldığı,
- HGS numarası ve geçiş hareketleri verilerinin “veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olması” “ilgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin orunlu olması”, “bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması” hukuki sebebine dayanıldığı ifade edilmiştir.

III. İddia ve Beyanların Değerlendirilmesi

4. Bilindiği üzere; Kanunun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca “kişisel veri”; “*kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgiyi*” ifade etmektedir. Aynı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca “kişisel verilerin işlenmesi” ise; “*kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlemi*”, (ç) bendi uyarınca “ilgili kişi”; “*kişisel verisi işlenen gerçek kişiyi*” ifade etmektedir. Kanunun anılan maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca “**veri sorumlusu**” kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi olarak tanımlanmıştır. Şirketin sisteminde yer kişisel verileri tutması bakımından veri sorumlusu olduğu değerlendirilmektedir.

5. Kişisel verilerin işleme şartları, Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde düzenlenmektedir. Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemeyeceği, ikinci fıkrasında belirtilen şartlardan (-Kanunlarda açıkça öngörülmesi, -Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, -Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, -Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, -İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, -Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işleminin zorunlu olması, -İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması) birinin varlığı halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesinin mümkün olduğu hüküm altına alınmıştır.

6. Diğer taraftan, Kanunun “Genel İlkeler” başlıklı 4 üncü maddesinde, kişisel verilerin ancak Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği ve kişisel verilerin

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.



Karar Tarihi : 02/05/2023
Karar No : 2023/711

işlenmesinde; hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma; doğru ve gerektiğinde güncel olma; belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme; işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma; ilgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme şeklinde sayılan genel ilkelere uyulmasının zorunlu olduğu düzenleme altına alınmıştır.

7. Şikayet başvurusuna konu olayda, ilgili kişinin HGS etiketinden kullanmadığı bir otoyolun ücretinin tahsil edilmiş, şikayetçinin başvurusu üzerine söz konusu ücretin hatalı olarak tahsil edildiği Şirket tarafından kamera görüntüleri kullanılmak suretiyle tespit edilmiş ancak söz konusu ücretin iadesinin doğru kişiye yapılabilmesini teminen şikayetçiden kimlik belgesi fotokopisini ve ruhsat fotokopisi Şirket tarafından talep edilmiştir. Şikayetçi Şirkete yaptığı başvurudan sonuç alamadığı gerekçesi ile Kurumumuza başvurarak istenen belgelerin ihtiva ettiği kişisel verilerin iade işlemi için işlenmesinin işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma ilkesini ihlal ettiğini belirtmiş ve Kurumumuzca Şirkete idari para cezası tesis edilmesini talep etmiştir.

- Veri sorumlusu, ücret tahsilinin Şirketleri sorumluluğunda olduğunu, iade işlemlerinin bankalarla birlikte yürütüldüğünü; HGS bilgisinin, plaka bilgisinin, geçiş görüntüsünün, HGS etiketine kayıtlı ruhsat ve kimlik bilgilerinin hatalı tahsilat yapılan HGS'ye tanımlı kimlik ve ruhsat bilgileri ile karşılaştırılmak üzere işlendiği bir diğer ifadeyle, ad-soyad, kimlik numarası ve doğum tarihi ve ruhsat bilgilerinin ihlali geçiş yapan araç ile hatalı geçiş ücreti yansıtıldığını iddia eden ilgili kişi bilgilerinin karşılaştırılması ve işlem güvenliğinin sağlanması amacıyla işlendiği görülmektedir.

8. Türk Borçlar Kanununun 77 nci maddesi "*Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşen, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür. Bu yükümlülük, özellikle zenginleşmenin geçerli olmayan veya gerçekleşmemiş ya da sona ermiş bir sebebe dayanması durumunda doğmuş olur.*" hükmünü amirdir. Şikayete konu olayda, Şirket gerçekleşmemiş bir geçişten dolayı geçiş ücreti tahsil etmiş olup bu ücreti iade etmekle yükümlüdür. Bu anlamda, iade edilecek ücretin doğru kişiye edilmesinin sağlanabilmesini teminen, teyit maksadı ile ruhsat bilgilerinin işlenmesinin veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olduğu hususu ile teyit maksadı ile kimlik bilgileri alınması uygulanmasına son verildiği hususu birlikte değerlendirildiğinde şikayete ilişkin olarak Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığı değerlendirilmektedir.

9. Bununla birlikte, Kanununun "Genel ilkeler" başlıklı 4 üncü maddesinde, kişisel verilerin ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebileceği belirtilmiş olup genel ilkeler arasında kişisel verilerin "*İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme*"si gerektiği de belirtilmiştir. Bu kapsamda veri sorumlusuna kişisel verilerin amaçla sınırlılık ilkesinin bir gereği olarak işlendikleri amaç için gerekli olan süreye uygun olarak muhafaza edilmesi gerektiği ve bu konuda, veri sorumlusunun, idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduğu hususlarının hatırlatılması gerekmektedir.

IV. Kararın Hukuki Dayanağı

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 5 inci, 11 inci, 13 üncü ve 14 üncü maddeleri.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.



Karar Tarihi : 02/05/2023
Karar No : 2023/711

V. Sonuç

10. A***** D***** 'nin xxxxxxxxxx firması xxxxx firma ünvanı hakkındaki şikayeti incelenmesi neticesinde;

- İade edilecek ücretin doğru kişiye iade edilmesinin sağlanabilmesini teminen, teyit maksadı ile ruhsat bilgilerinin işlenmesinin veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirilebilmesi için zorunlu olduğu hususu ile teyit maksadı ile kimlik bilgileri alınması uygulanmasına son verildiği hususu birlikte değerlendirildiğinde şikayete ilişkin olarak Kanun kapsamında yapılacak bir işlem bulunmadığına,

- Veri sorumlusuna kişisel verilerin amaçla sınırlılık ilkesinin bir gereği olarak işlendikleri amaç için gerekli olan süreye uygun olarak muhafaza edilmesi gerektiği ve bu konuda, veri sorumlusunun, idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduğu hususlarının hatırlatılmasına

Kurul Üyesi Sayın Tamer Aksoy'un karşı oyu ile

oyçokluğu ile karar verilmiştir.

